

ขอต้อนรับสู่

วิชาการกฎหมายสิทธิบัตร

สำหรับตัวแทนสิทธิบัตร

ดร. เลอสรร ธนสุกาญจน์

[lerson@lerson.com](mailto:lerson@lerson.com)



# อาจารย์ผู้บรรยาย

- ดร. เลอสรร ธนสุกาญจน์  
ที่ทำงาน ห้อง 515 ตึกคลุม วัชโรบล  
คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กทม 10330
- โทรศัพท์ที่ทำงาน 02-218-5424 มือถือ 083-492-5500  
โทรสารที่ทำงาน 02-218-5418  
โทรศัพท์บ้าน 02-616-8080 โทรสาร 02-616-8090
- Email: [lerson@lerson.org](mailto:lerson@lerson.org)  
Website: <http://lerson.org>  
Course home page: <http://lerson.net/dip2008/>  
User Name: dip  
Password: patent  
slides จะขึ้น web ประมาณ 1 สัปดาห์หลังจากวันบรรยาย และจะอยู่บน  
web จนถึงวันสุดท้ายของการอบรม Patent Agent ในปีนี้

# วัตถุประสงค์ของวิชากฎหมายสิทธิบัตร สำหรับตัวแทนสิทธิบัตร (20 ชั่วโมง)

- เกิดความเข้าใจกฎหมายสิทธิบัตร และสามารถใช้อกฎหมายในการขอรับสิทธิบัตรและอนุญาตให้ใช้สิทธิตามสิทธิบัตรได้
- สามารถนำไปใช้ให้คำแนะนำด้านกฎหมายสิทธิบัตรแก่ลูกค้าได้
- เป็นพื้นฐานการเรียนวิชาร่างคำขอรับสิทธิบัตร และวิชาบริหารจัดการนวัตกรรม

# หลักสูตรกฎหมายสิทธิบัตร 20 ชั่วโมงย่อมาจาก 80 ชั่วโมง

- Block 1: Introduction
- Block 2: Substantive Conditions of Patentability
- Block 3: Patent Application and Examination
- Block 4: Patent Rights and Limitations
- Block 5: Patent Licensing
- Block 6: Design Patent
- Block 7: Utility Model

# Block 1: บทนำสู่สิทธิบัตร

1. หลักกฎหมาย  
ทรัพย์สินทางปัญญา
2. ประวัติของระบบสิทธิ  
บัตร
3. สิทธิบัตรกับนโยบาย  
สาธารณะ
4. ยุทธศาสตร์สิทธิบัตร

Unit 1: หลักกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา

Unit 2: ประวัติของระบบสิทธิบัตร

Unit 3: สิทธิบัตรกับนโยบายสาธารณะ

# Block 2: เงื่อนไขการประดิษฐ์ ที่จะขอรับสิทธิบัตร

1. การประดิษฐ์ที่อาจได้รับความคุ้มครอง

2. ความใหม่

3. ชั้นการประดิษฐ์สูงขึ้น

4. มีประโยชน์ในอุตสาหกรรม

Unit 1: การประดิษฐ์ที่ขอรับสิทธิบัตรได้

Unit 2: การประดิษฐ์มีความใหม่

Unit 3: มีชั้นการประดิษฐ์สูงขึ้น

Unit 4: ใช้ในทางอุตสาหกรรมได้

# Block 3: การขอรับและการ ตรวจสอบคำขอรับสิทธิบัตร

1. ผู้มีสิทธิยื่นคำขอฯ
2. คำขอรับสิทธิบัตร
3. รูปประกอบคำขอฯ
4. การยื่นคำขอฯ
5. การตรวจสอบคำขอเบื้องต้น
6. Enabling Disclosure
7. Best Mode
8. การประกาศโฆษณาคำขอฯ
9. การคัดค้านคำขอฯ
10. การต่อสู้คำคัดค้าน
11. การตรวจสอบการประดิษฐ์
12. การแก้ไขคำขอฯ
13. คณะกรรมการสิทธิบัตร
14. การออกสิทธิบัตร
15. การขอรับสิทธิบัตรที่ได้ขอไว้ก่อนในต่างประเทศ
16. การขอรับสิทธิบัตรในต่างประเทศ
17. การขอรับสิทธิบัตรผ่านระบบ PCT

Unit 1: ผู้มีสิทธิขอรับสิทธิบัตร

Unit 2: การขอรับสิทธิบัตร

Unit 2: การตรวจสอบคำขอรับสิทธิบัตร

# Block 4: สิทธิตามสิทธิบัตร

1. สิทธิตามสิทธิบัตร
2. ข้อยกเว้นข้อถือสิทธิ
3. อายุของสิทธิบัตร
4. การรักษาสิทธิบัตร
5. การเพิกถอน คินสิทธิ ฯลฯ

Unit 1: สิทธิตามสิทธิบัตร

Unit 2: ข้อยกเว้นข้อถือสิทธิ

Unit 3: การสิ้นไปของสิทธิบัตร



# Block 5: การอนุญาตให้ใช้สิทธิบัตร

1. การนำออกหาประโยชน์เชิงพาณิชย์
2. การโอนสิทธิบัตร และแปลงเป็นทุน
3. การคุ้มครองความลับทางการค้า
4. หลักการอนุญาตให้ใช้สิทธิ
5. การอนุญาตให้ใช้สิทธิบัตรอย่างง่าย
6. การอนุญาตให้ใช้สิทธิตามสิทธิบัตรอย่างซับซ้อน
7. สัญญาถ่ายโอนวัสดุ
8. การบังคับใช้สิทธิบัตร
9. กฎหมายถ่ายทอดเทคโนโลยี

- ✦ Unit 1: การอนุญาตให้ใช้สิทธิบัตร
- ✦ Unit 2: การบังคับใช้สิทธิบัตร

# กฎหมายสิทธิบัตรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสิทธิบัตร

- การนำเข้าซ้อน
- สารสนเทศสิทธิบัตร
- การสืบค้นสิทธิบัตรเพื่อการขอรับสิทธิบัตร
- การตรวจค้นสิทธิบัตรเพื่อการตรวจสอบคำขอรับสิทธิบัตร
- การสืบค้นสิทธิบัตรเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิ
- การวิเคราะห์เอกสารสิทธิบัตรเพื่อการวางแผนกลยุทธ์
- การประเมินคุณค่าของการประดิษฐ์
- การประเมินคุณค่าของสิทธิบัตร
- การ audit การประดิษฐ์ และสิทธิบัตร
- การดำเนินคดีสิทธิบัตร
- การระงับข้อพิพาทนอกศาล
- การคุ้มครองชั่วคราว
- การบริหารทรัพย์สินทางปัญญาในวิสาหกิจขนาดใหญ่
- การบริหารทรัพย์สินทางปัญญาในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- การบริหารสำนักงานถ่ายถอดเทคโนโลยีในมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัย
- การบริหารสำนักงานตัวแทนสิทธิบัตร
- จริยธรรมของตัวแทนสิทธิบัตร
- การศึกษาต่อเนื่องเกี่ยวกับสิทธิบัตร
- การสืบค้นกฎหมายสิทธิบัตรจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

# กลุ่ม Advanced Topics เกี่ยวกับกฎหมายสิทธิบัตร

- สิทธิบัตรอาหาร
- สิทธิบัตรเครื่องจักรกลการเกษตร
- สิทธิบัตรยา
- สิทธิบัตรพืช
- สิทธิบัตรกับการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่
- สิทธิบัตรกับการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ
- สิทธิบัตรเคมี
- สิทธิบัตรเทคโนโลยีชีวภาพ
- สิทธิบัตรอัลกอริธึม
- สิทธิบัตรกับการคุ้มครองโปรแกรมคอมพิวเตอร์และฐานข้อมูล
- สิทธิบัตรกับการคุ้มครองแบบผังภูมิวงจรรวม
- สิทธิบัตรกรรมวิธีทางธุรกิจ
- สิทธิบัตรนาโนเทคโนโลยี

# Block 6: สิทธิบัตรการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ (Design Patent)

- ✦ Unit 1: Design Patent

# Block 7: อนุสิทธิบัตร (Utility Model)

- ✦ Unit 1: Utility Model

# ร่างตารางสอน

- ✦ 22 เมษายน 1. บทนำ
  - ✦ 23 เมษายน 2. เงื่อนไขการประดิษฐ์ที่จะขอรับสิทธิบัตร
  - ✦ 24 เมษายน 3. การขอรับและตรวจสอบคำขอรับสิทธิบัตร
  - ✦ 29 เมษายน 4. สิทธิตามสิทธิบัตร
  - ✦ 30 เมษายน 5. การอนุญาตให้ใช้สิทธิบัตร
  - ✦ 6 พฤษภาคม 6. สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์
  - ✦ 7 พฤษภาคม 7. อนุสิทธิบัตร
  - ✦ 8 พฤษภาคม
  - ✦ 13 พฤษภาคม
  - ✦ 14 พฤษภาคม
- เพื่อเวลาไว้สำหรับการบรรยายทั้ง 7 Units  
ถ้าสอนครบหมดก่อน 20 ชั่วโมง จะขึ้น  
Advanced Topics ให้ตามที่คุณเรียนต้องการ

# ตำราทั่วไป

- ตำราสิทธิบัตรที่เขียนโดยนักวิชาการ
  - ตำราสิทธิบัตรหลายเล่ม ของท่านยรรยง พวงราช เนื้อหาสาระละเอียดครบถ้วน แต่พิมพ์ก่อนจะมีการแก้ไขกฎกระทรวงระลอกล่าสุด
  - ตำราสิทธิบัตร ของ ดร. จักรกฤษณ์ ควรพจน์ เน้นที่หลักการและความเข้าใจเจตนารมณ์ของกฎหมาย แต่ขาดตลาดมานานแล้ว และอาจจะไม่ได้รับการแก้ไขให้ทันสมัย
  - ตำราทรัพย์สินทางปัญญา ของปรมาจารย์ทางกฎหมายหลายต่อหลายท่าน ส่วนมากจะเก่า ไม่ครอบคลุม แต่อาจจะดีสำหรับการศึกษาประวัติของกฎหมายสิทธิบัตร
- ตำราที่เขียนโดยผู้พิพากษา
  - ตำราของท่านสุพิศ ประณีตพลกรัง ไม่ละเอียดมาก แต่ทันสมัย แก้ไขล่าสุด เชื่อถือได้
  - ตำราของท่านวัส ดิงสมิทธิ์ ไม่เห็นมีขายตามร้านหนังสือ ไม่แน่ใจว่าทันสมัยแค่ไหน แต่เขียนแบบเอาตัวบทมาเรียงมาตราแล้วเติมเชิงอรรถ สะดวกต่อการใช้งาน
- ตำราบน web
  - website ของเนติบัณฑิตยสภา ควรแวะไปดูข้อสอบเน. ทรัพย์สินทางปัญญา พร้อมธงคำตอบ
  - website ของสำนักงานสิทธิบัตรต่างประเทศ เช่น EPO สิงคโปร์ ฯลฯ หลายแห่งมีรวมโจทย์ข้อสอบ Patent Agent License ย้อนหลังหลายๆ ปี พร้อมเฉลย (แต่ก็ไม่ได้ใช้กฎหมายไทย)
- ตำราต่างประเทศ
  - Chism เขียนตำราแม่บท แต่ต้องไปหาอ่านตาม law firm หรือ law school ขนาดใหญ่ เช่น จุฬา
  - USPTO มีคู่มือผู้ตรวจสอบ เป็นแม่บท (กฎหมายสหรัฐ) แต่มีหลายอย่างใช้กับกฎหมายไทยได้